

BUITEN

4^E JAARGANG N^O. 4.

ZATERDAG 22 JANUARI 1910.

Foto Henri Meijer.

WINTERBOSCH BIJ ARNHEM.

INHOUD:

WINTERBOSCH BIJ ARNHEM. ILLUSTRATIE	BLZ. 37
OVERZICHT VAN DE WEEK	38
UIT VROOLIJKER DAGEN, DOOR JOS. M. VAN MENS	38
ALVERDER ZUID, DOOR THEO DE VEER, GEÏLLUSTR. BLZ. 40-44	
MIJN VRIEND JACK OF DE WONDERLIJKE AVONTUREN VAN EEN AMATEUR-FOTOGRAAF.	BLZ. 44
IN HET AQUARIUM VAN ARTIS, DOOR E. HEIMANS, GEÏLL.	46
AQUARIUM (GEDICHT), DOOR J. WINKLER PRINS	48
JONG PLANTSOEN (GEDICHT), DOOR J. WINKLER PRINS	48

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Alle kopij ook die met illustraties, zoomede afzonderlijke illustraties (fotografieën, teekeningen, enz.), gelieve men te zenden aan de redactie, Rokin 74-76, Amsterdam. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Het auteursrecht voor den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de Wet van 28 Juni 1881, Stbl. No. 214.

OVERZICHT VAN DE WEEK.

10 JANUARI. Dood van dr. L. Punt, rector van het gymnasium te Leiden.

Eerste algemeene vergadering der Kon. Nederlandsche Landbouwwereeniging te 's-Gravenhage gehouden onder presidium van Z. K. H. prins Hendrik der Nederlanden.

70-jarig bestaan der stuiverspost in Engeland.

11 JANUARI. De Pruisische Landdag door koning Wilhelm geopend met een troonrede, waarin hij aankondigt, dat het wetsontwerp tot hervorming van het kiesrecht binnen eenige weken zal worden ingediend.

Lukacs ziet af van de poging om een Hongaarsch kabinet samen te stellen. De opdracht daartoe wordt gegeven aan graaf Khuen Hedervary. Men stelt zich echter van diens pogingen om den verwarden toestand te regelen, weinig voor.

Dood van mr. H. D. Ketwich Verschuur, president van het gerechtshof te Leeuwarden.

Heropening der Fransche Kamer. Brisson als president herkozen.

De oud-gouverneur-generaal Van Heutsz in Europa teruggekeerd.

12 JANUARI. Burgemeester Van Leeuwen houdt zijn afscheidsrede in den Amsterdamschen gemeenteraad.

Aardschokken te Villafranca bij Lissabon.

In antwoord op het protest der Porte tegen de Griekschgezinde houding van Kreta, verklaren de mogendheden dat er geen sprake kan zijn van Kreta's inlijving bij Griekenland, terwijl zij tevens beloven tusschenbeide te zullen treden.

13 JANUARI. Vergaan van het Amerikaansche stoomschip *Czarina* bij Marshfield, Oregon, waarbij 30 van de opvarenden om het leven komen.

De aviateur Paulhan bereikt te Los Angeles met een biplan een hoogte van 1380 M. en slaat daarmee alle hoogte-records.

Betooging van een honderdtal officieren te Madrid, als protest tegen de onderscheidingen die er na den veldtocht van Melilla verleend zijn. De militaire club wordt door de regering gesloten.

Driehonderdjarige gedenkdag der Remonstrantie

14 JANUARI. Begin der Parlementsverkiezingen in Engeland, waarvan de wereld met spanning den uitslag afwacht. Chamberlain bij enkele candidaatstelling gekozen.

15 JANUARI. Dood van dr. C. J. J. Ninck Blok, directeur der H. B. S. met 5-jarigen cursus aan het Bleijenburg te 's-Gravenhage. Het kasteel „Doorwerth" aangekocht door de Vereeniging Doorwerth, die maatregelen zal nemen om het behoud te verzekeren.

Eerste dag der stemming in Engeland. De uitslag in Londen is over het algemeen gunstig voor de liberalen, die ook in heel Manchester winnen, met uitzondering van één district.

De Chineesche marine-studiecommissie door den Tsaar in audientie ontvangen te Zarskoje Selo.

UIT VROOLIJKER DAGEN.

DE LAATSTE COCKTAIL. *)

LAAT ik U, vriendelijke lezer, eens verhalen, hoe ik door een cocktail op het punt stond, een groot geldelijk verlies te lijden en hoe diezelfde goede cocktail mij in staat stelde dat dreigend gevaar van mij af te wenden. Amerika, dat groote land, dat zoo bitter weinig geestelijk voedsel voortbrengt, biedt echter den inboorling en den dorstigen vreemdeling een zeer groote verscheidenheid van geestrijke dranken, waarvan een gulzig gebruik wordt gemaakt door de grootste helft der ingezetenen. Och, och, wat die heeren drinken kunnen! En hoe!

Gij allen kunt U levendig voorstellen hoe eene dienstmaagd een restantje koffie en dito drab uit een kopje in den gootsteen uitstort en die wijze van ledigen van het kopje door de meid geeft U een levendig beeld van de wijze, waarop de Amerikaan zijn „drink" in zijn mond gutst.

Zij hebben geen tijd, de stakkers, geen tijd om te proeven wat zij drinken, op de bitter venijnige jacht naar geld, voortgezweept door hun begeerte naar meer, altijd meer, zij hebben geen tijd om te leven, en stappen haastig, zwaar belast met contanten, naar den dood, die wel zoo vriendelijk is den drukkenden last van hun schouders te nemen.

Wanneer er ten onzent al reeds niet zoo onmatig veel in schriften gehuild werd, zou ik zeggen: „'t Is om te huilen." Laat ik nu maar beweren dat „'t Is om je dood te lachen", wat toch zeker een benijdenswaardig zacht verscheiden is.

De inrichting der „bars" in Amerika is dan ook van dien aard, dat zij den bezoeker eene voortdurende verleiding is in den kortst denkbaren tijd zooveel mogelijk gulpjes drank in zijn maag te spoelen, wat van de meestal lichamelijk niet sterke en door zaken geheel ontzenuwde bezoekers spoedig menschelijke wrakken maakt.

Als de temperatuur het maar eenigszins toelaat, staan de deuren der bars den geheelen dag wijd open, geen stoel wacht den dorstigen bezoeker, of, als er stoelen in het vertrek zijn, dan zijn zij zeker wel zoo ongemakkelijk gebouwd, dat daarop te gaan zitten, ten sterkste ontraden moet worden. Men kan over de „bar", een groot „toonbankachtig" meubel, hangen, wat een kalm, genievend neerzitten bij een glaasje tot het gebied der aangename wenschen bant.

't Is of de bar er op is ingericht den bezoekers de zoo hoog geprezen begrippen van zedelijkheid-in-de-maatschappij geheel te ontnemen en het brutaal overdreven aanbrengen van verguldsel, spiegels en marmar, dit laatste schreeuwend van kleur, geeft den indruk alsof dit lokaal vroeger dienst heeft gedaan als bordeel; een indruk, die niet weinig wordt versterkt door een menigte schilderstukken, naakte vrouwenfiguren voorstellende, die den kijker op de meest ondernemende wijze toelachen.

De inrichting dezer drankhuizen en het overmatig gebruik van sterken drank door de burgers van het land van broeder Jonathan, zijn waarschijnlijk de oorzaak, dat vele honderdduizenden Amerikanen vurige voorstanders zijn van de geheelonthouding en geen priester der „ecclesia militans" vecht met zulk een ijver tegen de stoutigheden van Satan, als zij, „de teatotalers", tegen die van den drankduivel.

Ik moet helaas zeggen, dat ik die brave Amerikaansche geheelonthouders zeer vervelende heerschappen vind. Was hun strijd gericht tegen het misbruik van alcoholische dranken, ik zou er vrede mee kunnen hebben, hoewel ik mij in dien strijd toch niet onder hun vaandel zou willen stellen, en ik het wel zoo verstandig zou vinden, te vechten tegen onze gekke maatschappelijke „orde", die maakt, dat misbruik hoofdzakelijk bij de armen, geestelijk weinig geschoolden, voorkomt. Neen, deze heeren strijden met blinden ijver tegen het gebruik van wijn, bier en ander geestrijk vocht, beschouwen den matigen gebruiker, den werkelijken genieter als een dronkaard, verachten hem plichtmatig en onthouden hem de genademiddelen onzer moeder, de „heilige maatschappij", als daar zijn, achting, netheid en fatsoen.

Daar ik wijn, bier en alcoholische dranken als weldadige uitingen beschouw van het scheppende genie dezer wereld, en ik zeer gesteld ben op een flesch goeden wijn, een glas whisky niet versmaad, en mijn dagelijksch bittertje niet gaarne missen zou, zult gij, lezer, de benardheid van mijn toestand kunnen begrijpen, toen ik, in Amerika zijnde, eens verzeild geraakte bij eene familie, bestaande uit geheelonthouders en ik was voorbeschikt bij deze sobere vrienden een paar weken als gast te verwijlen.

Het hoofd van dit brave gezin was de Heer James Miller, één mijner handelsvrienden, groot koopman te New-York en meer-malen millionair.

Als handelsvriend was de heer James Miller voor mij van buitengewone beteekenis, hij leverde heel wat op en het leed geen twijfel, of ook ik moet voor hem een waardevol vriend geweest zijn, immers in den handel plukt men elkaar meestal voor een gelijk bedrag, en de warme ontvangst, mij bereid door mijnen vriend, doet mij vermoeden, dat zijn buit nog grooter moest geweest zijn dan de mijne.

Bij aankomst in New-York wachtte mij dan ook een schrijven

*) Uit een uit te geven bundel.

van genoemden vriend, waarin deze mij het groote genoegen te kennen gaf, dat mijn veilige aankomst in Amerika hem verschaftte, en dat tegelijkertijd een zeer dringende uitnoodiging inhield om voor eenigen tijd zijn gast te willen zijn op zijn landgoed, dat zich bevond aan de zee kust op een ver van New-York verwijderd punt van „Staten Island”.

Eenige dagen na mijne aankomst in New-York zoude de heer Miller mij per automobiel aan mijn hotel doen afhalen en mij verder met zijn eigen stoomjacht naar bovenbedoelde buitenplaats vervoeren.

Vriendelijke lezer, wie Uwer zou niet bekoord zijn geweest door aanbiedingen van een vriendschap, die stond bewezen te worden door middel van weelde zaken, als daar zijn: automobiel, eigen jacht, landhuis, en al wat daartoe behoort?

Op den mij genoemden dag stond dan ook 's morgens een groote automobiel voor mijn hotel op mij te wachten, en gleed ik, als gezeten op een reusachtige bromvlieg, door de gladde „Broadway” naar „Battery Park”, van waar een motorbootje mij zou brengen naar het in de baai liggend jacht van den heer Miller.

De chauffeur had mij meegedeeld, dat de heer Miller en zijne familieleden binnen korten tijd ook op het jacht zouden zijn, en ik mij vóór hun komst zoude kunnen bezighouden met de bezichtiging van het schip.

Aan boord komend, werd ik daar ontvangen door een zeer schoon uitgedosten opperlakei, een statig heer met bakkebaarden, een indrukwekkende persoonlijkheid. Wanneer ik zeg, dat ik werd „ontvangen” door dit heerschap, is dit mijn beweren niet van overdrijving vrij te spreken, immers de ontvangst bestond in een stokstijf en onbeweeglijk staan naast de scheepstrap en het bij mijn treden op het dek als werktuiglijk zeggen: „This way please”, daarbij met gestrekten arm wijzend naar de openstaande salondeur.

Mij stond deze opperlakei niet aan, uit 's mans trekken las ik al de verwatenheid, hoogmoed en domme zelfingenomenheid, die mijne ergernis zoo dikwijls wekten bij 't zien van „obers” in groote Parijsche hotels, sommige Duitsche officieren en vele kappers.

Geheel alleen bevond ik mij in de bijzonder fraaie scheepssalon en een Pleyel piano ziende, meende ik mij de beminnelijke vrijpostigheid wel te mogen veroorloven, den klank van het instrument te hooren in een nocturne van Chopin.

Toen ik een oogenblikje had gespeeld stond daar plotseling naast me de geruischloos binnengekomen opperlakei, die mij op een zilveren blaadje een wonderlijk schoon geslepen bokaal aanbod vol water, koudglanzend drinkwater!

Als willende onderzoeken wat dit zwijgend aanbod wel te beduiden had, staarde ik naar het schoone vaatwerk en zag den statigen drager daarna vraged in de oogen.

„Well.”? zoo was mijn vraag na een poosje.

„Arn 't you thirsty?” Weder vroeg de man, en ik begon nu te begrijpen, dat er met de gastvrijheid aan boord een begin zoude gemaakt worden, hoewel ik de wijze, waarop zij aanving, een misplaatste aardigheid vond.

Aarzelend tastte ik naar het wondere glas, met nog grooter aarzeling bewoog ik dit naar mijn mond, doch voor dit mijne lippen beroerd had, zei ik tot den bediende: „Yes. but haven't you something else”?

Opziend naar den bediende zag ik een schaduw van een minachtend glimlachje over zijne trekken glijden, wat mij lust gaf den kerel een pak slaag te geven.

„No, sir, we don't carry any wine or liquors and there is none at the house”.

„Oh, well, all right”. zei ik, alsof me dat eigenlijk ook niet schelen kon, een fatsoenshalve zoo klein mogelijk slokje water nemend en het glas weer op het blaadje zettend.

De statige man schoof onhoorbaar wegsluipend het salonnetje uit, mij op het pianostoeltje achterlatend in een toestand van chaotische gedachtenverwarring, waaruit ik mij toch ten slotte loswerkte en werktuiglijk weer aan 't pianospelen ging.

Na een poosje was ik werkelijk woedend. Woedend op den deftigen knecht, woedend op het foetusachtige glimlachje om zijn kaalgeschoren lippen, woedend om het woord „liquors”, dat hij zich veroorloofd had te gebruiken en dat zooveel zeggen wou als: „Wij doen hier niet aan drank”. Woedend. ja, laat ik het maar zeggen, omdat mij bleek, dat ik was terechtgekomen bij een verzameling menschen, die water gebruikten, inwendig gebruikten, en van plan schenen deze smakelooze vloeistof tot lessching van mijnen dorst te willen aanwenden.

Bedenk, vriendelijke lezer, dat ik hereditair gezegend ben met een prachtigen, steeds om lessching vragenden dorst, bedenk, dat sedert eeuwen in mijn geslacht water bekend was als een onmisbaar middel tot kuisching der ledematen, besproeiing der planten en drenking der dieren, bedenk vooral, dat deze vloeistof in dat geslacht met groote zorg werd geweerd, daar waar moest gedronken worden en wanneer gij U van deze feiten hebt doordrongen, kunt gij nog slechts bij wijze van vermoeden beseffen, hoe het mij te moede was, toen mij het sombere vooruitzicht voor de oogen stond, 14 lange dagen op „water en brood” te moeten leven zonder eenige misdaad te hebben begaan.

Het duurde dan ook niet lang of ik had mij voorgenomen, den stroom water dien de heer Miller c.s. over mij wenschte uit te storten, aan te lengen met eene, aan mijnen smaak meer passende vloeistof.

Den deftigen bediende roepende, vroeg ik hem, hoe lang, naar zijn vermoeden, de familie Miller nog kon uitblijven, en toen hij mij mededeelde dat het wel een goed uur kon aanloopen, zeide ik hem, dat ik vergeten had een taschje mee te brengen en ik dit dan nog best kon gaan halen in mijn hotel.

Het motorbootje proestte mij weer terug naar den wal, de „underground” schoot mij naar 25th street en binnen een half uur tijds was ik in mijn hotel terug.

Ik kocht twee flesschen Manhattan Cocktail, deed die in een handvaliesje en keerde onmiddellijk terug naar de aanlegplaats van 't motorbootje.

Aan boord werd ik verwelkomd door den heer Miller, diens echtgenoot en vier volwassen dochters, die mij met groot vertoon van vriendschap hunne vreugde trachtten te bewijzen, mij in hun midden te mogen zien, en ik liet vriendelijk lachend en handschuddend dien stroom van welwillendheid over mij uitstorten, terwijl een uitbundige vreugde in mij joelde, om het handtaschje in mijn linkerhand, waarvan de zwaarte mij van niet gering belang was.

De vriendelijke heer Miller wilde mij dit taschje uit de hand nemen, om het voor mij in mijn slaapkamertje te zetten, welk goed voornemen ik niet zonder eenigen schrik in mij te gevoelen in de geboorte smoorde, door beslist te verklaren, dat ik deze groote vriendelijkheid niet mocht aanvaarden.

Ik dacht er nog een oogenblik aan, den deftigen bediende te gelasten mijn portie alcohol weg te brengen, maar vreezende door een ontijdige ontdekking van mijn aangenaam eigendom ontlast te zullen worden, besloot ik dit eigenhandig weg te brengen.

Eenige slagen op een gong riepen de opvarenden ter tafel, en weldra was ik gezeten aan den met zilver overladen disch, tusschen de vrouw van mijnen gastheer en één zijner dochters.

De deftige knecht had helaas waarheid gesproken, prachtige bokalen van geslepen kristal prijkten voor elk bord en de deftige begon deze uit een met zilver gemonteerde karaf met ijswater te vullen.

Nooit heb ik de deugd van een goed glas wijn beter leeren waardeeren dan ten huize van mijnen goeden vriend, den heer Miller.

Alle warmhartige vroolijkheid, die mij een weldaad is bij elk maal, en die zelfs bij lijkmalen niet geheel en al te bannen is, als maar met wijn gevulde glazen als zooveel robijnkleurige bloemkelken den disch sieren, werd gebluscht, door 't gedoe van den deftige met zijn ijswater.

Denkend evenwel aan de niet onvoordeelige handelsrelatie en zeker wetend dat ik mij toch niet uit het gezelschap van deze water-heiligen kon verwijderen, besloot ik maar van den nood een deugd te maken en het koele vocht zoo nu en dan eens met een matig slokje te proeven; en denkend tevens aan het valiesje beneden in mijn hut, ging ik in dartele vroolijkheid zelfs zoo ver, den heer Miller, mijn glas opnemend, toe te roepen: „This is really splendid water”.

De heer Miller, gestreeld de hoedanigheden van zijn kelder aldus te hooren prijzen door een vreemdeling, deed mij daarop weten dat het „white rock”, zuiver bronwater was, er aan toevoegend dat hij 14 verschillende soorten water bij zich aan huis had, welke zeer belangrijke mededeeling mij een bewonderend „you dont say so”, ontlokte.

De lieve dochter van mijnen gastheer meende dat de Franschen geen water dronken, integendeel, dat deze menschen meer wijn aan tafel dronken. Deze, door hare nieuwigheid verrassende opinie, werd door mij schoorvoetend beaamd en een gevoel van angst begon mij te beklemmen, omdat ik vreesde dat mij nu een soort van examen zoude worden afgenomen omtrent het al of niet voorkomen van alcoholische neigingen bij mijn eigen natie.

En werkelijk, gedurende het geheele verloop van den maaltijd moest ik mij inspannen om bij mijne tafelgenooten den indruk te wekken, als zoude ik de verderfelijke voorliefde mijner landgenooten voor geestrijke drankten ten zeerste afkeuren.

Tot mijne schande moet ik zeggen dat ik daarin volkomen slaagde; toch was dit zeer gelukkig voor mij, want uit de woorden van den heer Miller bleek een sterke afkeer van alle niet geheelonthouders, die hij niet in staat achtte, geestelijk zwak als het gebruik van drank hen maken moest, flinke mannen van zaken te zijn. „I dont like to deal with people who drink wine or spirits”, zoo zei hij onder meer. En dan werden de akeligste verhalen opgedischt omtrent de droevige gevolgen van alcohol geen misbruikende personen.

Daar was Mr. So and So, wiens vader een groote ijzerfabriek bezeten had en deze in vollen bloei, bij zijn dood, had nagelaten aan zijn zoon; deze zoon dronk en nu. nu bedelde de zoon en was een schunnig en angstwekkend individu geworden te Chicago; de zaak ging over aan de Steeltrust, 't was om van te rillen! Dergelijke verhalen, die mij een vrij sombere toekomst meenden te voorspellen als ik mij niet onthield van geestrijk vocht, waren met speciale voorliefde door mijnen gastheer als onderwerp van conversatie gekozen.

(Slot volgt).

JOS. M. VAN MENS.

RECTIFICATIE.

In het artikel over „De vliegenzwam” in het vorig nummer is een onjuistheid geslopen. *Mycorrhiza* is niet de naam voor de zwamdraden, die de wortels van vele planten omgeven, doch de naam van de met een draadmantel voorziene wortels zelf.

L. DORSMAN Cz.

„.....KERKEN OVERAL, ALBASTBLANK.....”

AL VERDER ZUID.

VAMONOS!.....*Vamonos!*.....” 1)

 Even wachten nog weer, 'n enkele, die op het laatste nippertje hijgend nog aanstuiven kwam, — toen reden we af.

Bedaard stoomde het ochtendtreintje uit Puebla weg, — het één-keer-daagsche boemeltje, dat me 'n twaalf uren verder Zuid, naar Oaxaca en Tule en naar de mystieke Toltek-paleizen van Mitla brengen zou.

Mijn tocht naar de tropenvalleien — de welige „*tierra caliente*” van Mexico — was begonnen.

Hoe glansden en gloeiden* daar die kleurige dommen en koe-

pels boven wit Puebla de los Angeles, speelde het daar in vroegmorgen zon van warm geel en blauw en groen, schitterden kostelijke tegelmozaïeken hoog op de „San Hipolito” en de „Santa Teresa” en de „Nuestra Señora de la Piedad”.

Lijnden er de vlakke huizenblokjes, — ivoor-blank als van een Oostersche stad —, tusschen koele lanen van mimosa en eucalyptus.

„*Haciendas*” en droomerige lusthoven plekten tegen de omliggende heuvelen, veraf, buiten, — met heel vaag daarachter in 't Westen de contour van bergen, van de eeuwig besneeuwde vulkanen Popocatepetl en Ixtaccihuatl.

O, — een pracht-ochtend was het, een Juni-morgen van zacht goud, dartelend, tintelend, sprankend uit rein blauw van Mexicaanschen hemel, — koelde er het briesje, dat van ver over de bosschen van „Cerro del Tecolote” aanwaaien kwam.

— „*Caballero!, a donde va usted?.....*” 2)

Het was de conducteur van het treintje, die mij in m'n eenzaamheid, — op het smalle achterplat van den laatsten wagen — had gezocht.

— „*A Oaxaca, Señor!.....*”

En omdat ik mijn kaartje bij de tassen en de foto-„outfit” had gelaten, moest ik nu toch wel eindelijk naar binnen, — weg uit m'n rustige beschouwing daar heel achteraan.

Vol was het er* in den wagen anders niet, integendeel de meeste plaatsen, — hard houten banken voor „*primera clase*” —, nog stonden vrij. — „*Sientese usted, Señor!.....*” 3).

En nadat hij hoog een raampje had opgeschoven wees mij — hoffelijk buigend — m'n donkere trein-overste een zetel in de schaduw.

Voort boemelden we over de kleurige vlakke, door het uitgestrekte Puebla Dal met zijne gehuchten en albasten dorpjes, zijne ruïnen van oud-Spaansche kloosters, en missie-klokketorentjes.

Scherper, nijdiger reeds, begonnen zich nu aan 't Westen de vuurspuwende Popocatepetl en Ixtaccihuatl af te lijnen, blankte er sneeuw even soms al tegen diep azuur van lucht.

Popocatepetl, — „De Rookende Berg” —, die volgens Humboldt een hoogte van 17.540 voet, Ixtaccihuatl, — „De Vrouw in het Wit” —, die een hoogte van 16.076 hebben zou.

— „*Es la Mujer blanca, Señor!....., es*

„.....IN WELIG SUIKERLAND.....”

Ixtaccihuatl!, was mij, 'n dag of wat terug, door den vriendelijken „padre” in Puebla verteld en met z'n ouderwetsch lijvige parapluie had hij er voortdurend bij in de richting der vulkanen geweest. „*La Mujer blanca*”, — De Witte Vrouw, — „want dat beteekent Ixtaccihuatl in de Aztek-taal, *Señor* —, omdat ze, — ziet! —, op 'n liggende vrouw wel lijkt en, maar gij kent waarschijnlijk die mythe reeds. . . . No?”

— „Nu dan, — *la Mujer blanca*, gaat de legende, was de vrouw van *Huitzilopochtli*, den monsterachtigen oorlogsgod bij de Azteken”.

„Een god, die er al oud en erg leelijk uitzag toen hij trouwde, terwijl zij, — *la Mujer* —, jong was en dertel en van een niet-te-geloooven schoonheid.

„Zoo schoon, *Señor* — in haar witte kleed en met haar kapsel als van gesponnen goud — dat de boomen en bloemen van vreugde welhaast jubelden, wanneer zij haar zagen voorbijgaan [en werkelijk de sterren aan den hemel jaloersch waren op het schitteren van hare oogen.

„Echter, *Huitzilopochtli* had een zoon, een knappen jongen man, *Tlaloc*, die eigenlijk wel zoo geschikt voor de „Witte Vrouw” scheen als hij; die in werkelijkheid ook *la Mujer* had lief gekregen en zijne liefde door haar beantwoord zag.

„En dagen aan dagen, *Señor*, kwamen nu die twee, — de „Vrouw” en *Tlaloc* —, heimelijk bij elkander, zaten ze in de schaduw van geweldige olfboomen te minnen en te lieven.

„Tot, op een zekeren keer de oude Oorlogsgod, terwijl hij in zijn tuin aan 't wandelen is, daar stemmen hoort, — heel voorzichtig kijken gaat, — en zijn vrouw en zoon tezamen vindt.

„In niet te beschrijven woede viel hij op hen aan, pakte *la Mujer* met de eene, *Tlaloc* met de andere hand en sleurde ze naar den top van den hoogsten berg. Daar bond hij zijn vrouw met sterke touwen aan de rotsen vast, haar gelaat naar de zon gekeerd, zóó dat een elk hare schande zou kunnen zien.

„En het lange kleed, dat lange, witte gewaad, viel af aan weerskanten van de berg en smart deed haren boezem heftig hijgen”.

„*Tlaloc* gooide hij toen den berg af, neer in het diepste ravijn, dat hij maar vinden kon, waar arme menschen het lichaam vonden en 't in een rotsspleet begroeven”.

Die vertelling van den „padre”, dat liefdedrama van den *Ixtaccihuatl*, nog had ik zitten be-droomen, toen met een rukje we stielden. Amozoc, — onze eerste halte!

Zou er wel in Mexico één spoorwegstation, — hoe klein, hoe onbeduidend dan ook,

— bestaan waar eens niet op ieder uur van den dag gebedeld wordt, waar het eens niet altijd en weer aan geklaag en gekerm en gejammer en gestamel is van „*centavo!*?”

. . . . *una limosnita por el amor de Dios!*”?

Ik geloof sterk van neen!

Want moest ik ze niet overal zien, — op de barre woestijnen van het Noorden, in de zonnegloeiende kuststreek, in de grazige valleien, op het hoogland, in het oerwoud haast wel —, de bedeltypen, die, als een trein maar even stond, wip! — den wagen in waren met hun: „. . . . *Caballero!* *un centavo!* *Señorita!*”.

De mismaakten, de idioten, de gebrekkigen, de met afzichtelijke ziekten behepten, die daar dan op eens maar zoo voor je

stonden, — half naakt, verformfaaide sombrero in bottige hand, bevend uitgestoken, hoofd deemoedig gebogen; die bij elke gift een kruis sloegen, iedere aalmoes, elk geldstuk aan hunne prevelende lippen drukten en kusten.

Dan buiten, — beneden de open venstertjes —, die anderen; de jongens, de leuke, bruine bengels, de ondeugende meiden, de hummels, die ook maar vroegen, zeurden, *centavo!* drensden, om, als ze een enkelen keer wat kregen, leutig er mee weg te hollen en het te gaan versnoepen aan honing of aan *barquillas*. 4)

Die bedelden, — nu ja, omdat het nu eenmaal zoo gemakkelijk was en omdat, ach, omdat ze eigenlijk al niet anders wisten ook.

Overall, overall, waren ze in Mexico en werkelijk zelden heb ik ze zien geweigerd, heb ik ze zonder aalmoes gezien.

De eersten, — de verkreupelden, de invaliden —, niet en, wel! — haast ook nooit die anderen, die rakkers, die „*mendigos*” uit liefhebberij.

In Amozoc * * * * maakten de mannen, — al was dat de laatste jaren erg verminderd door invoer van Yankee-fabriek's „stuff” —, nog wel die mooie zilveren sporen, die kranig

rinkelende wielen, zoo groot als een rijksdaalder en grooter soms, met lange, scherpe punten, kostelijk gedreven sieraden, zonder welke geen Mexicaansche ruiter zich ruiter dacht. Ze kwamen er mee aan den trein tegenwoordig. — „*espuelas!*” —, om als aandenken ze te verkoopen, of er een enkele maal een liefhebber voor te vinden, — 'n koffieplanter, 'n mijnheenaar — die ze wilde dragen, ze nog altijd verkoos boven nikkel machinewerk van over de Rio Grande.

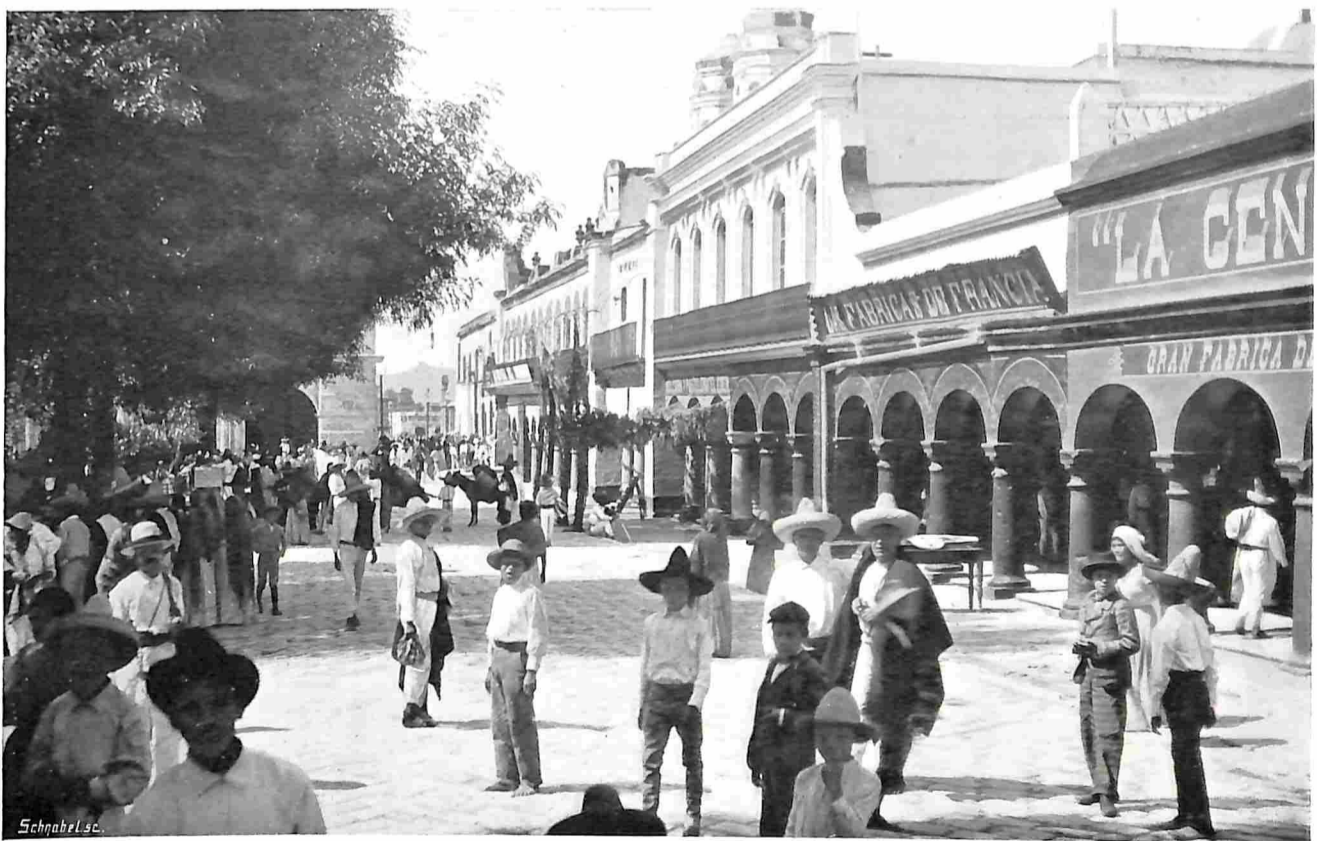
Tepeaca, Rosendo Marquez, Tecamachalco, Tlalcotepec, — 't waren alle van die stationnetjes waar we even moesten stilstaan; — waar altijd toch menschen nog wachtten om er te ontmoeten of roerende afscheidswaarden te stamelen onderwijl ze elkander daarbij omarmden en de ruggen beklepten.

Want dat is nu eenmaal de nationale wijze van vertrouwelijk groeten in Mexico; „*brazo*” zooals het wordt genoemd. Die ge overall zult treffen daar, bij elke stand en klasse, hetzij in de hoofdstad of op het land.

— „*Ah, — buenos días Enrique!*”

— „*José, mi amigo! — como está?*”

En ge ziet beide vrienden of bekenden, wellicht ook verwanten, met uitgestrekte armen op elkaar toekomen; vief, zuidelijk enthousiast, lachend, ziet ze elkaar omhelzen, ge denkt aan

IN OAXACA.

OP EEN MEXICAANSCH SUIKER-HACIENDA.

den Duitschen mannenkus, raakt al ontstemd...., elkaar een minuut lang den rug bekloppen en.... de „brazo” is ten einde. De gezonde hartelijke begroeting die ge even ferm en flink nu vindt als onze pootige handdruk, — niet hinderlijk, niet aanstootelijk, niet „unmanly”, niet verwijfd!

Zoals ik op m'n luie gemak daar nu reed door het heuvelland van Tehuacan, droomerig mijn sigaret te rooken zat voor het open wagenvenster waardoor een luv windje me koelte en boschgeur toewaaide, genoot van wat daar buiten aan schoons te genieten was en te bewonderen, waren — als zóó dikwijls reeds in Mexico — m'n gedachten teruggeslipt naar het oude, naar de dagen van Castiliaansche overheersching.

Toen nog de weg van Spanje naar het Oosten, dwars door Mexico leidde, van Vera Cruz naar Acapulco.

Toen nog de vorstelijke galjoenen uitzeilden van Cadiz en Barcelona, geladen met wat het moederland voor zijne koloniën over had. En ze van Vera Cruz terug, vol schatten, zilver, paarlen, zijde van China, kostbare weefsels en goud van Japan, kaneel en kruiden van de Philippijnen, huistoe kwamen.

Dat waren de groote dagen van het eenzame bergpad, van de wilde „cañon”, van de donkere „barranca” 5), van de zigzag „trail” door dicht tropenwoud, van de schier eindeloze „clanada” 6).

Van geweldig inspannende tochten waarbij pakezels het eenig middel van vervoer konden zijn.

De dagen van hard gevaarvol leven.

Toen bannelingen en misdadigers er in rooverbenden zwierven, er zich tot gevreesde „bandido”-broederschapen hadden vereenigd, — bloedgulzige horden, die nacht en dag er loerden op wat er kostbaars kwam uit het verre geheimzinnige Oosten, er hoog in de Cordillera schuilhoeken hadden; grotten en spe-

„ORGANO”-CACTUS.

lonken waar het stapelde van paarlen en zilver en goud, waar ze hunne gevangenen martelden opdat dezen tegen hooge som hun zouden worden afgekocht.

Wel heilig dan, dat boemeltje met zijn houten banken, zijn slingerende olielampen, zijn bruinen „Señor conductor!”

Dat me zoo....

Maar daar hielden we al stil.

Tehuacan!

Mooi Tehuacan, * * * Carlsbad van de Nieuwe Wereld!

Het witte stadje in groen heuvelland, waar heilkrachtige bronnen welden, wonder genezende wateren gutsten, onder koel van platanen en magnolias, — rijker, krachtiger nog aan mineraal dan daar in ver Oostenrijk.

Waar inderdaad geen gewoon water te krijgen was, — zelfs ons puffend locomotiefje wel zijn stoom uit „Agua Tehuacan” moest maken.

Lang vóór de invasie der behellebaarde „conquistadores”, hadden Indianen daar hunne adobe woninkjes gebouwd, — hutten van in-zon-gebakken leem —, en er het lommerrijk stedeke gesticht. Het plekje, dat zij, toen in 1520 de blanke vreemdeling kwam, aan hem opgaven, — zonder tegenweer.

Het Tehuacan, waarvan men mij vertelde, dat het nog thans grootendeels bewoond werd door Spanjaarden, afstammelingen van hen, die er vóór vierhonderd jaar uit Castilië zich nederzetten.

Sinds het verlaten van Puebla waren we 'n ruime zeventienhonderd voet gedaald. En wél warmer hadden we het gekregen!

Al sprak mijn Mexicaansche buurman, — een cavalerie-officier uit Tehuantepec —, nog maar luchtigjes over „tierra templada”, gematigde streek, en vond hij 't „werkelijk wat kil vandaag”.

Overall nu zag ik cacteeën, — de dikvleezige „prickly pear” en die andere, de „organo”, waarvan stekelige takken opschoten, gigantische pijpen als van een orgel. We reden langs velden van *Lechuguilla*, een agave-variëteit, die de *ixtli* voortbrengt, een taaie vezel, waaruit de Mexicaan zijn touw en ook doeken wel maakt.

Wij zagen hier en daar een aanplant van *Guayule*-struiken, van kleine rubber-afscheidende, matgroene boschjes.

Steeds dichter werd het woud, van palmettos en slinger mossen en safraangele lianen en grillige wilde papayas.

Nader kwamen de kleurige bergen, nader de rotsen van marmer en onyx, nader de „cañons”, de „barrancas”.

In de „segunda clase” hadden ze muziek.

Daar zongen jonge mannen, zacht weemoedig, bij het getokkel van een gitaar.

„Aqui yacen dos ojos.

Dirá en tu nicho,

Dos ojos tan obscuros

Como el delito. —”

Ik kende het, — het was de Golondrina, het droeve lied van liefdesmart, dat in Mexico zoo graag gezongen werd.

En stil was 'k in een hoekje gaan zitten, bang ze te zullen storen.

„— De tus ardientes ojos

Tras las pestañas,

.....”

Een zang van vrouwenoogen, van minneleed en dood.

Luister! — daar hoorde je het volk in, de melancholie van den „Indio”. Daar trilde ze in die muziek, de peon-droefenis!

Even werd opgehouden, — was 't een oogenblik vreemd rustig. Toen, — een accoord, breed uit over alle snaren, een kort gepreludieer, en van nieuws aan begon het weer, heel zacht eerst:

„— Mar adentro en

tus ojos,

Boga mi anhelo,

.....”

Lied van schrijnend verlangen en somber zielekklagen.

Niemand in den wagen die er sprak, er zich haast roerde. Allen, — mannen en vrouwen en meisjes,

zaten in aandacht, voelden mee met de jonge zangers, met het teere spel van de „guitarra”.

Het echte volk, de pure Mexicaan, wat hield hij van muziek! Ik heb ze wel uren zien staan, onbeweeglijk haast, diep in 'r „zerape” 7), of weg in een zwarte „tapalo” 8), — wanneer er gespeeld werd 's avonds in de kleine tent op de plaza.

Dan zagen ze niemand en niets, tuurden ze maar voor zich uit, rookten ze hun sigaret in zwijgen.

De man van de gitaar was opgestaan, — reuzenfiguur in geel gestreepte omslagdeken, geweldige vilten sombrero boven donkeren kop —, kwam nu mijn kant uit, naar de glazen deur.

— „Estaba muy hermosa, mi amigo!...” 9), kon ik niet laten hem in 't voorbijgaan even te complimenteeren.

Terstond ging de breedgerande punthoed weer af, een voet werd naar voren gezet, en met zijn hoffelijkste buiging kwam het beleefd dankend:

— „Gracias, Señor!... muchisimas gracias!...”

Nog enkele oogenblikken, toen stapte hij van het treintje. We waren in San Antonio.

Werkelijk in het land nu van zacht suizelende dadelpalmen! ... Steeds maar daalden wij, steeds dieper tusschen het gebergte reed ons het locomotiefje. Want niet „langs” de berghellingen was de baan hier gelegd, zooals bij de meeste van de andere lijnen in Mexico wel het geval bleek, doch „op den bodem” der valleien, der kloven en enge beddingen.

We waren sinds Tehuacan dús weer tweeduizend achthonderd voet naar beneden, dicht bij het peil van den Stillen Oceaan.

Nu de Cañon del Rio Salado! Het begin nog maar van dat veel grootschere, gigantere, — van de imposante, overdonderende Cañon de los Cues, de weg naar Tecomavaca.

Daar bulderde en schuimde ze naast ons in honderden vallen en wild bruisende cascaden, — de Rio Salado. O! wat meer rivier was deze dan die, welke ginds stroomde, — of stilstond —, in de Noord, en waarvan gesproken werd als Rio Bravo del Norte of Rio Grande.

Altijd kolkten die wateren hier diep in de heete cañon, spette er hoog het sneeuwige schuim, — lente of herst, zomer- of wintermaand, martelende droogte of tropische regenmoesson.

En de bergen, de metaalgekleurde „montañas!”

Duizende voeten gingen ze op aan beide zijden; loodrecht haast als muren. Of lagen ze in terrassen, hadden weer en wind ze vervormd, ze geglands tot ze welhaast koene kasteelen leken uit wonder sprookjesland, of ook in teergetinte zuilen mij wel denken deden aan een mystiek Tolteken-paleis of aan pre-historische reuzen-pantheons.

Ergens verder weer waren ze begroeid met boomvarens en purperen orchideeën en oranje-bloemende dwergcactus en naaldige yucca. Of kwam men een tunnel uit om plots daar een woud haast wel te vinden van nóg vreemdsoortiger cacteeën, — „sahuaros”, planten soms van 'n veertig voet hoog en er uitzien als Corinthische zuilen, gedekt door candelabra, — de *Cereus giganteus*.

Tot eindelijk in Quiotepec het laagste punt op de lijn is bereikt, 'n zeventienhonderd voeten boven de zee.

Vijf duizend drie honderd vierentwintig voet dus gedaald sinds we Puebla verlieten!

De „tierra caliente”

De warme valleien, — en welk een hitte! — waar er geel rieten hutjes scholen, laag tusschen welig suikerland, waar er ver weg tegen het gebergte de schel witte huizingen plekten van hier en daar een hacienda, waar de vrouwen donkerder nog waren en schooner.

Waar er de oranje-appel gloeide naast citroen en kraalroode koffiëbes, er zwaar de bananas trosten in koelte van glanzig, groot palmblad. Waar er vogels vlogen en vlinders fladderden en kevers snorden, bonter en schitterender haast nog dan die van Orinoco of Amazone.

Het dal der suikerplanters.

Van den trotschen „hacendado”, den schatrijken grootgrondbezitter, die er zijn uitgestrekte rietvelden en moderne fabrieken heeft en... van den armen kleinen pachter met zijn paar bundertjes grond, zijn houten persrollen en zijn koperen in-

dampketel. Waar de eerste mooi blauwblanke raffinade maakt en de arme Indiaan nog maar altijd in zijn voorvaderlijke open pan een bruine brij staat te verkoken, totdat hij „Piloncillo” of „Panocha” of „Panela” krijgt, suikers die — wanneer versch — wel wat naar Amerikaansche „maple sugar” smaken.

Want dat is nu eenmaal Mexico! Ieder die wat liefhebberij, kennis en eenige middelen bezit, kan er zijn suikerfabriekje beginnen, (al is de hoofd-machine dan vooreerst nog maar een ezel of een os), na een paar oogsten wat meer gaan verbouwen, later nóg wat meer, 'n ketel of twee, drie aankopen, een tweeden ezel of een os misschien aan de machinerie toevoegen, tot... hij zijn productie op 'n dusdanige hoogte gebracht heeft, dat hij uit zijn „Panocha”, of in plaats van zijn „Piloncillo”, werkelijk witte kristalsuiker gaat fabricereen, er een „echte” fabriek met stoom en defecatie en vacuum-verdamping, persfilters en zwavelbleeking, laboratorium en chemist, van maakt.

Inderdaad, een wijze waarop de grootste suikerondernemingen in deze republiek met werken zijn begonnen!

Daar zijn ook natuurlijk plantages, welke terstond op groote, zelfs op reuzenschaal werden aangelegd en waarvan nu de gebouwen eeuwen oud reeds zijn, zooals onder meer de Hacienda de Temisco, de Hacienda de Atacomulco, en die, welke door Cortéz opgericht en vermaakt aan het „Hospital de Jesus” in de stad Mexico, nog heden het eigendom dier zegenrijke inrichting is.

Plantages, die, zooals de Hacienda de Jaral, in oorlogstijd een voltallig regiment cavalerie te velde konden brengen en waarop soms 'n vijftien- tot twintig duizend „peons” werk hadden.

Plantages, die, met hare paleisachtige huizingen, hare kerken, voorraadschuren en bijgebouwen, dorpen wel op zich zelf vormden, ons haast zouden kunnen doen denken aan vorstendommen, zooals die bestonden in de grijze tijden van het „droit féodal”.

— „Tomellin!... treinta minutos!... Tomellin!...”

't Was het half uur, dat wij voor het kleine begroeide stationetje van wild pittoresk Tomellin zouden stoppen om fourage in te nemen. De tijd van middagmalen bij „Dick, the American Chinaman”, die — verwittigd omtrent onze sterkte — daar zijn tafel zou hebben gespreid, het allerlekkerste ons voorzetten zou waartoe culinaire vermogens, — en die bleken bij hem van een verrassende superioriteit —, in staat waren. Dus lieten wij gevoeglijk geen tweemaal roepen!

Het tegendeel; — hongerig als we allen daar op dien tocht geworden waren, bestormden we eerder Dick's etablissement en het was werkelijk heel niet noodig geweest, dat-ie daar aan zijn voordeur in eigenste persoon een reuzengong te betrommelen stond.

Een proper houten kamerke, donker gehouden voor de koelte en de — ettelijke malen verwenschte — vliegen, en... waarlijk, daar blankte er tafellinnen, kregen we al het „goede der aarde” in zicht!

Nu zou ik kunnen gaan verhalen „wat” Dick voor ons had bekokkereld, van zijn rijst en schapenboutjes, van zijn groenten en zijn gebakken aardappeltjes, van zijn vruchten en zijn „mincepie like mother used to make”, tot van zijn koffie en zijn ijs-thee en zijn „Scotch”; — zou er van kunnen gewagen hoe genoeglijk ik daar aan zijn tafel was komen te zitten tusschen een Hongaarschen entomologist en zijn Amerikaansche vrouw, hoogstontwikkelde, veelbereisde menschen, die elkaar in Egypte hadden leeren kennen, in Californië woonden en in Mexico nu op jacht waren naar een haast-niet-zichtbaar parasitiesch kevertje, dat daar in mierennesten voor moest komen, (aan welke jacht ik mij de komende dagen met hen geven zou, helaas echter zonder het dier in quaestie te vangen); — zou ik zelfs in details

OUDE VERLATEN KLOOSTERS.

kunnen gaan treden over de appetijtelijke verschijning van mijn Chineeschen restaurateur, met zijn opgestoken haarstaart, zijn glanzig lustertje, zijn klepperende rieten muilen, ware het niet, dat dat alles reeds wel als vanzelf opgesloten lag in Dick's gulden: — „*Me a-a-alway think, you liky velly fine dinnar, velly fine company, velly fine cooky, hè?*”

Buiten stonden de wagens echter niet onbeheerd.

Twee tot de tanden gewapende „*rurales*”, gouvernements-politie-ruiters, in schilderachtige uniform van grijs en rood, hadden er terstond de wacht op betrokken, bezetten er ieder een balcon. Al weer, — typisch Mexicaansch! Waar of ge in de Republiek zult reizen, overal zijn er aan de spoorwegstations politie-mannen, die, bij een lang oponthoud, zooals dat hier was, zorgvuldig uwe bagage, — en ook de kassens, het koper- en leerwerk der wagens — komen bewaken, geladen revolver buiten op de jas.

Want, „*peons*” zijn nu eenmaal geboren musici en... gappers. Driftig puffend en snuivend was het locomotiefje weerom gekomen van zijn fourageeren, had het volop water en hout, de „*Ferrocarril Mexicano del Sur*” brandt hout op hare machines, ingeslagen voor de vier en 'n half uur stijgens, die ons nog van Oaxaca scheidden.

De tocht, die begon met een moeilijk klimmen door de verrassend schoone Tomellin Cañon.

Almoyas, Santa Catarina, Parian, al hooger, al hooger! Tot in Las Sedas 'n zesduizend driehonderd voeten boven zee weer was bereikt, we uit het golvend suikerriet, uit de oranjeappelen en de bananas, uit alle wild-tropische kleurenweelde en -gloed, stonden in de stemmingsvolle wouden van ceder en dennen en lariks.

Boven in het gebergte, waar de goudmijnen en zilvermijnen werden „*gewerkt*”, en waar de herders zwierven met hunne schapen en koeien en zijde-harige Angora's. Toen duurde het niet zoo lang ook meer voor we aan het eind van de reis, — in oud historisch Oaxaca, waren.

Tweehonderd achtentwintig mijlen verder Zuid!

THEO DE VEER.

1) Mexic. treinroep, analoog met 't Duitsche „*ab-fahren*”! 't Amerik. „*all on board*”! 2) Waar gaat u heen? 3) Ga zitten, Senor! 4) Soort koekjes. 5) Bergkloof. 6) Vlakke. 7) Felkleurige omslagdeken. 8) Hoofddoek der vrouwen. 9) Dat was heel mooi, vriend!

Mijn vriend Jack of de wonderlijke avonturen van een amateur-fotograaf.

INLEIDING.

TOEN ik een paar jaar geleden van een groote reis thuiskwam, waarop ik verscheidene landen en volkeren gedurende een tienjarige afwezigheid had bezocht, vroegen mijn vrienden mij dikwijls hun het een en ander van mijn reizen te ver-

TYPE.

MEISJE UIT QUISTEPEC.

tellen. Hoe nu kon ik dat beter doen dan door het gesprokene aan te vullen met het vertoonen van de foto's, die ik op reis genomen had.

Dat ik hierdoor verscheidene mijner oude en ook nieuwe kennissen nolens volens er toe bracht zich ook op die edele kunst toe te leggen spreekt vanzelf, evenals dat ik hun raadsman en vraagbaak werd.

Juist wilde ik mijn belotte, aan twee mijner vrienden gedaan, nakomen, om ze n.l. in te wijden in de geheimzinnige kunst toen een langdurige ongesteldheid dank zij het heerlijke zomerweder van dit jaar, mij aan huis bond, zoodat ik besloot hun mijn raadgevingen schriftelijk te geven, opdat

MEISJE UIT TOMELLIN.

ze ook anderen tot nut en vermaak mogen strekken. Tot vermaak, omdat ik zoo vrij ben geweest mijn vriend Jack aan den lezer te introduceeren, wiens wonderlijke ondervindingen op het gebied van de fotografie, naar ik verwacht, er toe zullen bijdragen het lezen van deze causerie voor den lezer een aangename tijdspasseering te doen zijn.

Tot nut, omdat de lezer hier verscheidene praktische wenken zal vinden, die den beginner zeker een even groote hulp zullen zijn als b.v. een receptenboek, dat we bijna dagelijks bij elk artikel van onze leveranciers in den een of anderen vorm ontvangen.

Mijn vriend Jack heb ik onder al de verschillende typen als 't beste voorbeeld uitgekozen, in de hoop dat de lezer-fotograaf moge zien, hoe hij, in tegenstelling met Jack, een goed beoefenaar van onze kunst kan worden, indachtig aan het spreekwoord: „Wie zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zacht”.

JACK BEGINT TE FOTOGRAFEEREN.

Wie mijn vriend Jack was? Ja, daar zou ik alleen wel een boekdeel mee kunnen vullen. Laat ik u alleen vertellen dat het een klein driftig zenuwachtig mannetje was, reeds in de veertig, maar die er niettegenstaande zijn baard zóó jeugdig uitzag, dat men hem nauwelijks dertig zou gegeven hebben. Daarbij was hij een hartstochtelijk wielrijder en droegen zijn kuitbroek en sportpet er niet weinig toe bij zijn jeugdig aanzien nog te verhoogen. Voeg hierbij een complex van vlugge, korte beweginkjes, zowel met handen als met voeten en onze kennismaking is geschied.

Door zijn liefhebberij voor het rijwiel, dat hij altijd zelf, te pas of te onpas schoonmaakte en in en uit elkaar nam, was hij ook belang gaan stellen in werktuigkunde, of laat me liever zeggen in alles waar slechts een wiel of kamradje aan zat.

Alleen op fotografisch gebied was hij nog geheel onschuldig en hij scheen daar ook in 't geheel geen belang in te stellen.

Hoe verwonderd was ik dus niet, toen ik op een goeden Zondagmorgen — het was zoo warm en de lucht zoo strak en onbewolkt, dat ik het nauwelijks de moeite waard vond er met mijn camera op uit te trekken — mij op Jack's kamer bevond en er te midden van een hoop rommel een fotografisch apparaatje zag liggen, geheel veronachtzaamd.

Dat kon mijn fotografenhart toch niet verdragen en terwijl ik het opnam en van alle kanten bekeek, merkte Jack op dat hij op een verkooping bij Bom wat rommel gekocht had, en dat dit ding er ook bij hoorde, hetgeen hij in 't geheel niet geweten had.

Het was een armzalig kastje met zwart papier overtrokken, met een chassis met bordpapier schuif, die half in het cameratje geschoven was. Met het bloote oog was het al te zien, dat

het geheel onbruikbaar was, ja zelfs in zijn allerbesten tijd niets anders dan een stukje speelgoed geweest kon zijn.

Toen ik hem dit zei, bekeek hij 't ding eens van alle kanten en alsof hij er verstand van had, viel hij mij uit gewoonte aan tegenpraak in de rede:

„Wat, dat een prul? dat zal je nog meevallen. Ik zal je eens laten zien wat je er mee doen kan” en zoo sloop in den vorm van dat armzalige 9×12 cameratje het fotografeduiveltje den huize Green binnen.

En of ik nu al protesteerde door te zeggen dat het een nietswaardig ding was en ik hem den raad gaf, toch zeer zeker in den aanvang met deugdelijk materiaal te beginnen, zeide dat niets goed genoeg kon zijn, dat die zoogenaamde leerling-camera's allemaal nonsens waren, hij zou me laten zien wat hij er mee kon doen. En hij liet 't me zien, acht dagen later met een van verrukking stralend gezicht. Het waren 8 of 10 zwarte vieze negatieven, half gefixeerd en vol vlekken, waar absoluut niets op te zien was. Toch wonder boven wonder, kon Jack, niettegenstaande hij zijn kippigheid op mij voorhad en daarvoor ook een lorgnet droeg, er nog van allerlei op bespeuren en eerst toen hij ze afgedrukt had en zijn geheele familie unaniem verklaarde dat ze niets zagen dan een paar vuile grijze velletjes papier (iets dat Jack woedend maakte), toen scheen hij toch in te zien dat er iets van aan moest zijn, ofschoon het aan het toestel toch zeker niet lag.

Nu begrijpt ge, waarde lezer, indien iemand geen raad van anderen wil aannemen en alles zelf beter weten, dan doet hij beter zijn tijd en geld te sparen, want, och, het mag hem gaan als Jack, meer dan een knoeier wordt hij in de meeste gevallen niet. Het is juist door wrijving van gedachten en door 't werk van anderen te zien, dat men er een goeden kijk op krijgt.

Maar nu om op Jack terug te komen. De daarop volgende weken kreeg ik bijna dagelijks bezoek van hem en hij sprak over fotografie, alsof hij er jarenlang een speciale studie van had gemaakt. Er was geen groote firma of fabrikant, of hij was in het bezit hunner catalogi, en alles wat hij daarin aangeprezen vond, kwam hij mij ten beste geven. Hij bezichtigde mijn toestellen, maar er deugde niets aan, begreep niet hoe ik met zulk een lens kon werken, etc., etc. In twee weken tijd was ik compleet zijn leerling geworden.

Op een zekeren dag kwam hij bij mij met een splinternieuwe handcamera in zijn hand, formaat 9×12 , een van die camera's, als in 't begin uitsluitend bijna vervaardigd werden, voor 12 platen, die door het omdraaien van een knop of kruk verwisseld werden. In elk geval een degelijker apparaat dan het eerste.

„Zoo”, zei ik, „heb je een nieuwe camera gekocht?”

„Och ja”, zei hij op een toon, alsof hij gewoon was dat dagelijks te doen en liefst van onderwerp wilde veranderen. Doch zijn hart popelde mij al het het wonderbaarlijke te laten zien.

Ik ried hem nu aan, nu hij toch tenminste in het bezit was van een goed werkend toestel, allereerst te onderzoeken of zijn donkere kamer wel absoluut donker en zijn lampeglas wel non-actinisch was. Het zijn natuurlijk de rechtstreeksche lichtstralen, die op de plaat vallen, die het meeste kwaad doen, maar die andere doen ook geen goed, zooals een kennis van mij ondervond, die ergens op het platteland 's middags om 12 uur, zonder voorafgaande preparatie, zijn platen wisselde in een inrichting, waar een groot hart in de deur was uitgesneden, en nu dacht hij, dat zoolang hij maar met den rug naar het hart ging staan, alles in orde was. Maar, helaas!

Datzelfde geval doet mij denken aan een ander, die bijna onder dezelfde omstandigheden zijn platen wilde verwisselen en daarvoor alles vooraf zoo donker mogelijk had gemaakt met de gebrekkige hulpmiddelen ter plaatse, en tot overgroote zekerheid nog een deken over zijn hoofd had geslagen. Maar nauwelijks was hij goed en wel bezig met 't verwisselen der platen, toen plotseling de deur van buiten werd opengerukt, en hij onzacht in aanraking kwam met wat hij eerst voor een groote kool versleet. De kool vloog weg onder groot gekrijsch, terwijl mijn arme vriend zijn bedorven platen zat te bekijken. Leer daaruit, neem steeds als gewoonte aan de deur van binnen te grendelen.

Maar om nu op Jack terug te komen en den raad dien ik hem gaf omtrent zijn donkere kamer, deze was:

Ga naar je donkere kamer, die je naar je beste weten donker gemaakt hebt, en zet je, na haar van binnen gesloten te hebben, een 10 minuten of langer op een stoel, al om je heen kijkende. In het begin zal je de kamer volkomen donker toelijken, maar na een paar minuten reeds ziet ge hier en daar de ongerechtigheidsjes in den vorm van gaatjes en spleetjes binnensluipen.

Neem goede nota van die plaatsjes en merk ze desnoods met krijt of potlood en herhaal later je proef.

Algeheele zekerheid, dat je kamer aan het doel beantwoordt, hebt ge, wanneer je in het donker een droge plaat uit een onaan-gebroken doos neemt en die met de glaszijde naar beneden, op uw ontwikkeltafel legt, zeg 15 minuten, en hem dan weer in de doos bergt, alles zonder lamp aan te steken. Het beste kunt ge in 't donker voelen of ge de glas- of de emulsie-zijde boven hebt, wanneer ge even de punt van je tong in aanraking brengt met het uiterste hoekje van de plaat. Twijfelt ge nog, dan herhaalt ge het aan den anderen hoek. Natuurlijk maar heel, heel eventjes.

Hebt ge dat gedaan, dan steek je de lamp op. Zet je voorgescreven ontwikkelaar aan, draai je lamp op 't laagste punt en zet er voor securiteit nog een scherm of plank of doos voor en verwijder je zoover mogelijk van je lamp, waar je nog juist even-

tjes je plaat en ontwikkelaar kunt zien. Blijft de plaat gedurende de ontwikkeling helder, d.w.z. als nieuw, komen er dus geen zwarte strepen op voor of iets dergelijks, dan is de kamer bewezen donker te zijn.

Met je lamp doet ge eveneens. Ge neemt nu wederom op dezelfde manier een lichtgevoelige plaat uit uw doos, ver verwijderd van uw lamp; leg deze in de onmiddellijke nabijheid daarvan neer, neem je schermje of wat 't is, weg, draai de lamp op. Laat de plaat 15 minuten liggen en ontwikkel als voren.

Hebt ge nu een camera, chassis, of gordijnsluiters, waarvan ge u overtuigen wilt, dan vult ge uw chassis in de nu bewezen donkere kamer en stelt het, gesloten natuurlijk, aan het daglicht bloot; je camera neemt ge mede in de donkere kamer, sluit ze aan den eenen kant af met lensdop en leg vervolgens een droge plaat in je balg, of lichaam van de camera, sluit ze daarna aan den anderen kant af met een gesloten chassis, en stel ze, ongedekt, aan het licht bloot.

Je gordijnsluiters probeert ge door een plaat op gewone manier in uw chassis te leggen en met gesloten gordijn en geopend chassis aan het licht bloot te stellen. In alle geval verdient het aanbeveling voor buitenwerk met statiefcamera's je chassis met het een of ander bedekt te houden.

Dat laatste is voornamelijk van belang bij het koopen van tweede-hands camera's, en bij 't beproeven van reeds gebruikte.

Ik had een vriend, die steeds sukkelde met te midden van zijn overigens goede platen de gekste dingen, totdat wij op bovengemelde manier een gaatje als een speldeknop zoo groot in 't obje tiefplankje ontdekten.

Bij 't aanschaffen van nieuwe camera's bij een goed gerenomeerd huis, kan men natuurlijk met diens garantie volstaan. Anders laat men zich door den leverancier een paar platen met de gekochte camera maken en in je bijzijn ontwikkelen.

Onder mijn redeneeren bleef Jack maar steeds zijn camera heen en weer draaien en haar van alle kanten intens bekijken, zoodat ik overtuigd werd, dat hij van al hetgeen ik hem met zooveel moeite had verteld, niets had gehoord.

„Wel, wat zeg je er nu van,” zonder maar eenigszins op mijn woorden te zinspelen.

„Ik heb je reeds gezegd, dat het een aardig toestelletje is, en indien je mijn raad opvolgt, ben ik er zeker van, dat je er aardige foto's mee maken kunt. Natuurlijk heb je voor momentopnamen heel veel licht nodig, daar de lensjes in die goedkope camera's niet van de allerbeste zijn.

Dit laatste nam Jack alweer als een persoonlijke belediging op en schreef het toe aan jalouzie. Ik veranderde daarom direct van chapiter en zei hem nogmaals, dat het beter was een paar extra kwartjes aan platen uit te geven om je van de deugdelijkheid van je materiaal etc. te overtuigen, dan er maar steeds op los te fotografeeren, nooit succes en dat eeuwig ontmoedigende gevoel te hebben van nooit te weten waar de fout schuilt.

Nu was Jack weer bezig met zijn momensluitertje, dat hij maar steeds liet klikken, en dat al zijn oplettendheid scheen te vereischen, zoodat ik er zenuwachtig van werd en hoopte, dat hij nu maar gauw weg zou gaan.

„Apropos, hoe zit dit eigenlijk in elkaar,” en het bleek dat hij, kenner als hij zich reeds tegenover zijn leverancier wilde toonen, dezen ternaauwernood tijd had gelaten, hem met de werking der camera bekend te maken.

Nadat ik hem nu den sluiters voor tijd- en momentopnamen had gewezen, benevens hoe de 12 platen in de hulsjes en deze in de camera te doen, nam hij overhaast afscheid van mij en vertrok.

En sinds dien tijd was het uit met het anders zoo rustige leventje van Jack's familie en met de gemoedsrust van mij, die me zelf medeplichtig beschouwde aan het verwoesten van de rust en het geluk van derden, die mij nooit één haarbreed in den weg gelegd, neen, zich immer zeer vriendelijk en voorkomend tegenover mij hadden gedragen.

Alsof er een dolle stier was losgebroken, werden ze opgeschrikt. Alles wat binnen het bereik der camera kwam, werd door Jack gekiekt en ieder moest voor hem onmiddellijk klaar staan, als hij het in zijn hoofd kreeg hem of haar of allen gezamenlijk te fotografeeren. In een oogenblik van tijd had hij zijn eerste 12 platen verschoten, alles moment, binnenshuis of buitenshuis, landschap of portret, het was hem alles een.

En zoo waren ook zijn platen, toen hij ging ontwikkelen. Op geen enkele was iets te zien.

Daar kreeg hij den zoeker in 't oog en toen hij wist hoe daar gebruik van te maken, was het uit met het vlugge fotografeeren. Nu duurde het minstens een kwartier, voordat hij zijn voorwerp goed in 't vizier had en de persoon in kwestie den stand had aangenomen, dien Jack's langzaam ontwikkelend kunstgevoel voorschreef.

Den eersten dag poseerden ze allen met de meeste bereidwilligheid; moe lei lachend haar breiwerk neer; ja, de hond had er zelfs schik in en verroerde zich niet.

Maar 't duurde niet lang of ze waren ontuchtend, toen ze daar een kwartier en langer in één positie voor dat toestel moesten zitten, terwijl pa al dien tijd op zijn korte beentjes stond te draaien en te dribbelen, steeds niet tevreden met wat hij in den zoeker zag, of liever niet zag, (want dikwijls was er zoo weinig licht, dat je je oogen zou bederven naar het zoeken van het beeld in het vizier), dan weer dit verbeterende en dan weer dat, zoodat een zucht van verlichting hen ontsnapte, toen ze hoorden,

dat papa's twaalf platen verschoten waren.

Het kwam goed uit, dat het juist etenstijd was, maar, jawel hoor! Jack had geen tijd, moest eerst ontwikkelen, anders bedierven zijn platen, loog hij er eventjes bij. Want hij was zoo nieuwsgierig, dat hij 't ontwikkelen niet tot na tafel kon uitstellen. Het geheele huishouden werd nu gedwongen mee te helpen. Moe moest nog extra gordijnen halen van den zolder, de kinderen moesten water aandragen, de meid werd van den gootsteen, waar ze bezig was de aardappels af te gieten, weggedrongen, want Jack moest er bij. Het was een dolle boel, die hoogstens geëvenaard werd door die van „Prikkebeens avonturen op het schip”. Iedereen in zijn huishouden maakte hij zenuwachtig en prikkelbaar door ze min of meer verantwoordelijk te stellen voor 't al of niet gelukken zijner platen, naarmate zijne bevelen vlugger of minder vlug werden uitgevoerd.

Een zucht van verlichting ontsnapte hun, toen Jack zich goed en wel in de donkere kamer had opgesloten en zijn vrouw op zijn verzoek tot zekerheid nog een flinken duw tegen de deur had gegeven. Maar jawel hoor, nauw waren ze gezeten, of rutsch, daar kwam Jack weer binnen stormen om lucifers te halen voor zijne lamp, en iets dergelijks herhaalde zich wel vier of vijfmaal.

DE KEUKENMEID.

De laatste maal kwam hij zijn vrouw halen, als zijnde de zwaarste, om even tegen de deur te leunen, daar deze niet goed sloot. Maar toen dat „eventjes” zich uitstreckte tot kwartieren, liet zij zich zacht op den grond zakken met haar corpulenten rug tegen de deur. Ze durfde niet wegloopen, daar ze herhaaldelijk werd gecontroleerd met: „Vrouw, ben je daar nog?”, of: „Ga een beetje met je rokken voor den rechtschen hoek staan, of voor den linkschen, of houd iets voor de bovenste spleet”, en omdat ze aan al die verschillende bevelen niet tegelijk kon voldoen, zonder haar plicht ten opzichte van de andere spleten en hoeken te veronachtzamen, riep ze het eene kind na 't andere te hulp, zoodat ze dra allen Jack's donkere-kamerdeur hielpen verduisteren, in de werkelijke beteekenis van 't woord.

Toen na plus minus anderhalf uur Jack eindelijk te voorschijn trad en niet erg in zijn schik bleek te zijn, dorst niemand naar den uitslag vragen. En dat zijn humeur er niet op verbeterde, toen hij zich aan den disch zette en bevond, dat de aardappelen dubbel gezouten en het vleesch aangebrand was, behoeft waarlijk niet vermeld te worden.

Het eenige van al zijn cliché's, dat Jack waardig keurde bekeken te worden en waar hij niet weinig trotsch op was, wat dit.

(H ordt verv. lgd.)

IN HET AQUARIUM VAN ARTIS.

ALS iemand van de redactie zulke mooie dier-foto's voor je op tafel komt uitspreiden en je dan vraagt er bij tijd en gelegenheid wat tekst bij te schrijven, is het weigeren — althans van een belofte — moeilijk; vooral wanneer je de afgebeelde dieren zelf zoo vaak in leven hebt gezien, dat je ze stuk voor stuk meent te herkennen.

En dan nog wel foto's naar levende visschen; niet tusschen twee glasplaten onder water vastgeklemd bij het kieken; — zulke foto's zijn er vele; maar om deze echte groepen en individuen naar het leven te kieken, zooals ze zich onder water in het bassin voordoen en bewegen, daar hoort wat toe. Over zijn manier heeft u de fotograaf van deze plaatjes indertijd zelf al het een en ander verteld; daar komt electriciteit en blitzlicht bij te pas en meer nog een uitmuntende lens, groote vakkennis en vaardigheid.

Kijk de groote foto eens aandachtig aan, die verdient het ten volle. De voorstelling is in alle opzichten gelukkig te noemen, en toch is dit geen bloot toeval, veel hangt af van de keus van het moment; ook van het geduld om een mooie groepeerings af te wachten en van het weten wat mooi is, of beter gezegd: wat mooi doen zal op een foto. De beide laatstgenoemde zijn de voornaamste eigenschappen van den amateur- of beroepsfotograaf, die zoo iets uitermate lastigs onderneemt, als het fotografeeren van levende dieren.

Hier is inderdaad het leven, de beweging vastgelegd. Wat schuift die heele baarschool machtig mooi naar links; als ge er lang op kijkt beginnen de vinnen te bewegen, en de meest linksche wijst de richting aan, waarin de vier andere van den voorgrond zullen verdwijnen. Uit den rechter hoek komen weer nieuwe te voorschijn, die in den carrousel-tocht om de water-

planten mee zullen doen. Ge ziet ze daar rechts en face opduiken uit de diepte, en profil in hun volle lengte den voorgrond passeeren, om schuin-zijwaarts krachtig wijkend te verdwijnen; dat geeft aan het geheel een merkwaardige diepte-illusie, en veroorzaakt de lucht-, hier de waterperspectief, die ge alleen op uitmuntende foto's aantreft.

Toch zou het tafereel aan aantrekkelijkheid en stellig aan leven verliezen, indien er geen tegenstelling in de zwemrichting was op te merken. Dat die bleke baars in den linker onderhoek, bleek door de volle belichting van rechts, tegen de school inzwemt, verlevendigt het geheel; ook de bovenste, die aarzelt voor hij zich omwendt, als om te kieken wat daar voor hem gebeurt, springt uit de lijst; een schilder zou hem misschien geof erd hebben aan het geheel, aan de rust van de compositie, maar hier is de levende natuur en niet de kunst de baas en de lastgever; juist die twee weerspannigen stempelen deze afbeelding tot zoo'n waar en eerlijk natuurtafereel, tot een echt stukje leven, dat niet subjectief vermooid is. Er zit nog meer in, dat het idee van opzettelijk goed neerzetten, van componeeren uitsluit; bijvoorbeeld die visch, welke doezelig achter den middelsten naar links omzwenkende baars is verscholen; zijn verwaand snuitje met de vooruitstekende onderlip, komt net even achter den staart van zijn voorman uitkijken; met eenige moeite completeert ge den geheelen omtrek. Op eene schilderij zou deze plaatsing een onhandigheid te noemen zijn; op een goede foto, welke niets meer en niets minder wil zijn dan dat, hindert het niet; het is een défaut de ses qualités.

Laat me nog even uw aandacht vestigen op de twee baarzen van den voorgrond; dat is weer iets, dat een schilder nooit had bereikt; zóo los als die twee zijn van den onder- en achtergrond

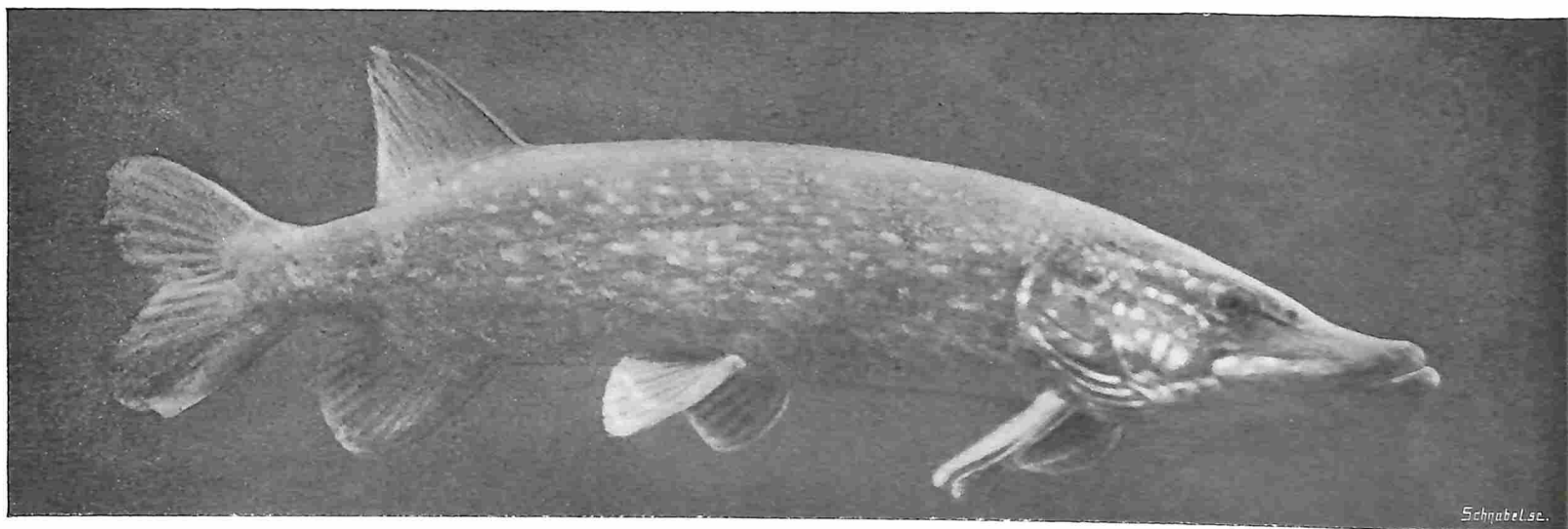

Foto Aug. F. W. Vogt.

SNOEK.

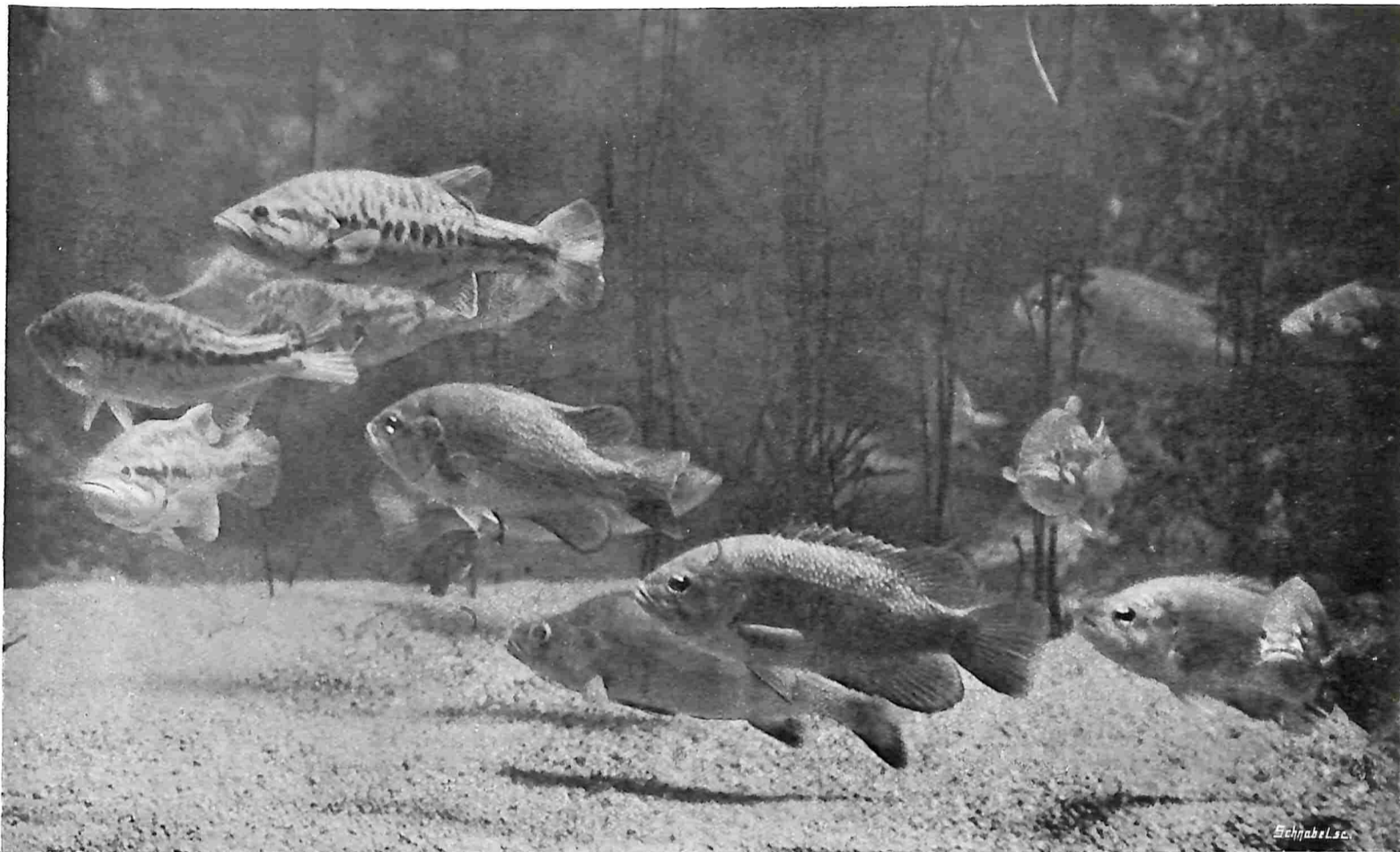

Foto Aug. F. W. Vogt.

BAARS; AMERIKAANSCH ZWARTE BAARS EN STEENBAARS.

en van elkaar zijn ze niet te teekenen, ook niet al wordt de kleur te hulp geroepen; en dan dat duidelijke en toch niet haarscherpe, het vage en toch niet verveegde van zoo'n portret, dat zijn goede kwaliteiten, die er wetenschappelijke waarde aan geven.

Haast had ik gezegd ook de kunstwaarde; maar ik houd het woord terug; want ga ik analyseeren om die schijnbaar-artistieke losheid naar waarde te schatten, te bewonderen, dan moet ik wel toegeven dat het toeval hier veel meer macht heeft getoond dan het gevoel en de smaak van den fotograaf vermochten.

Waardoor zweven die twee baarsjes zoo mooi vooruit naar links? Het is vooral door hun schaduw die op den fel verlichten kiezelgrond de beestjes vooruit zwemt; en die schaduw is — dat mag ik wel aannemen — niet eerst voorgesteld door een artistiek fantaseerend auteur; dat is geen menschen-geestes-werk, de ware auteur in deze is het magnesium-bliksemlicht en dat kan wel verrassingen geven, gunstige en ongunstige, aangename en onaangename, maar geen ziels-werk.

Toch is het er, zult ge zeggen, en dus wel kunst; neen zeg ik, al heeft de fotograaf door zijn groote ervaring in deze wellicht geweten dat het misschien wel eens zoo konde, hij had het niet geheel in zijn macht; hij paste niet toe de berekenende ervarings-wetenschap noodig om zijn visie tot juiste en ware werkelijkheid te maken, om die schaduw juist daar en zoo zwaar en met die staartbocht te leggen: hij kon geen fout maken, er was mechanische noodzakelijkheid dat het zoo en niet anders en ontwijfelbaar goed moest komen, als het kwam.

Dat is geen afbreken van de fotografie; het zou geen foto meer zijn als die schaduw berekend was; en was er retouche in het spel, van wie ook, dan was het ook geen foto meer, maar een tusschending, in den regel van weinig waarde, en noch als foto noch als kunstwerk te vertrouwen. Wel kan zoo'n foto, kan zulk bewust fotografeeren een natuurlijke oefenschool zijn voor een schilder, die het noodig heeft.

Of er dan in een foto in het geheel niet en nooit geretoucheerd mag worden; mij dunkt van wel. Indien met kennis en vaardigheid de „onbestimmte" massa tusschen den bovensten en den linker baars nog wat meer was vervaagd, zonder de omtrekken van den laatste te schenden, zou de foto voor de detailbeschouwing iets gewonnen hebben; niet evenwel bij den

eersten indruk. Waarschijnlijk zal een of andere vischkenner onder de lezers al de opmerking gemaakt hebben, dat ik telkens van baars spreek, maar dat hij geen baars kan vinden. De opmerking is naar twee kanten onjuist. Het is allemaal baars en de baars, zijn baars, is ook door één exemplaar vertegenwoordigd; dat is de onderste, achter den voorste. Nog even kunt ge de donkere dwarsstrepen onderscheiden, maar duidelijker teekent hem de kop-ruglijn als de rivierbaars, de *perca fluviatilis*, la perche, die Barsche, the perch, il persico, allemaal woorden, die bewijzen dat het een Europeesche baars is. Dat lijntje, die holle bocht van kop naar rug is karakteristiek voor onze baars, ge vindt het zeer zwak terug bij den bovenste, den forelbaars, en in het geheel niet bij den voorste, den steenbaars.

Forelbaars en Steenbaars zijn Noord-Amerikaansche visschen, die eerst in den laatsten tijd in Europa zijn ingevoerd, voornamelijk ten behoeve van aquarium-liefhebbers.

De forelbaars met de donkere vlekken op zij (Micropterus salmoides), wordt door de handelaars ook wel Zwarte Baars genoemd; maar het is beter dezen naam te bewaren voor de werkelijk Zwarte Baars (*M. dolomieu*). Beide heeten in Amerika Black Bass; de forelbaars evenwel noemen ze *Large-mouthed Black Bass*. Hij is een van de weinige visschen, die een nest maken in ondiep water, op de manier van ons stekelbaarsje; mannetje en wijfje bewaken om beurten de eieren, en als de jongen uitkomen, voeren zij ze naar het diepe water.

In 1885 heeft deze baars voor het eerst in Europa voortgeteeld; en sedert zijn pogingen aangewend om hem, evenals de steenbaars, als vijvervisch in te burgeren. Daar zij goed tegen

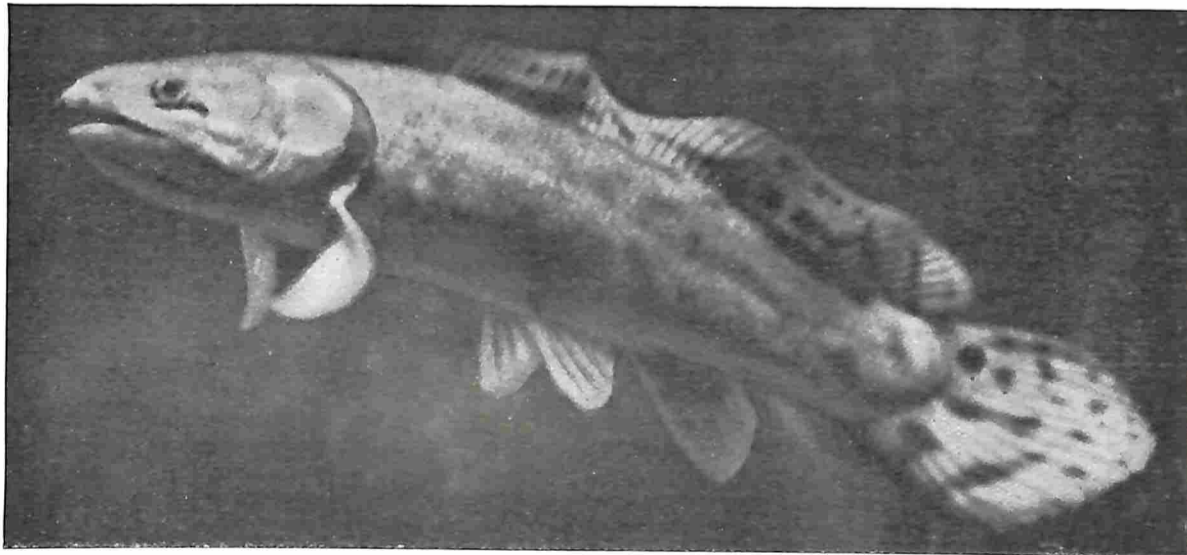

Foto Aug. F. W. Vogt.

AMERIKAANSCH MODDERVISCHE.

den winter kunnen (in Canada, hun vaderland, is de winter-temperatuur niet zelden — 30° C.) hebben verscheidene uitpootingen veel succes gehad.

Voor kameraquariums zijn beide Amerikaantjes een mooie aanwinst; ze houden zich goed en groeien veel sterker dan de inlandsche, mits ze goed gevoerd worden; in het eerst zijn de dieren, evenals alle baarzen, zeer schuw en betrekken een vaste schuilplaats onder een steen of rotsje, later gaat het beter, maar dan moeten er geen kleinere vischjes bij in, geen goudvisschen of andere ongewapende dieren, want hun natuur als roofvisch verloochenen ze niet. Hun kleuren zijn stemmig en mooi door de vlekken; maar zoo mooi als ons eigen baarsje zijn ze bij lange na niet; als dat jong en gezond is, kan het met zijn watergroenen rug, zijn zilveren buik, zwarte dwarsstrepen en roode vinnen gerust naast de mooiste Amerikaansche baarzen gezet worden en wint het dan stellig in kleurenpracht. Iets van de roode kleur der vinnen, die dus zwart afkomen op een foto, is op de afbeelding nog te onderscheiden. Minder goed komt het peervormige oog, een kenmerk van alle baarzen, er op uit.

Een foto van een enkelen visch of van welk dier ook, zonder omgeving, voldoet uiteraard niet zoo goed als een groep; ook is de moeilijkheid bij het nemen onder water niet zóó groot; toch altijd nog groot genoeg om een goedgeslaagde foto van een levenden visch met attentie en plezier te bekijken.

De snoek hier zal wel de minste moeite gegeven hebben; die staat nogal eens. Het is een oude knaap, ik heb hem heel goed gekend, ik was trouwens bij het fotografeeren tegenwoordig. Veel lastiger is de kabeljauw, die dan ook blijkbaar niet „gestaan” heeft, alles aan het dier is in beweging, de drie rugvinnen, de borstvinnen, tot het voeldraadje toe, ook de bek en zelfs het oog; het is er wellicht een die pas aangekomen is, want hij heeft zijn buik nog niet gevuld. Van middag zag ik er in het Aquarium van Artis met heel wat welgedaner voorkomen.

De zonderlinge visch met zijn vlekken staart is in werkelijkheid ook een raar dier, een zoölogische beroemdheid; het is de merkwaardige *Amia calva*, de Amerikaansche Moddervis, die door zijn innerlijk en zijn uiterlijk de wetenschappelijke onderzoekers heel wat te denken en te doen heeft gegeven. Die *Amia* is de eenig overgebleven soort van een geheele orde van visschen, waarvan de andere soorten als fossielen in de aardlagen worden gevonden. Zijn schubben zijn verglaasd, zijn zwemblaas in vakjes verdeeld en met een afvoerbuis voorzien, ook zijn tanden en zijn hart zijn ouderwetsch; wie hem in een dierkundeboek wil zoeken, moet tusschen de Steuren en de Haaien kijken, daar heeft hij een bescheiden en wellicht tijdelijk rustplaatsje gevonden.

Ook wat zijn levenswijze betreft, vertoont dit dier al zeer vreemde gewoonten voor een visch; hij gaat bij overstromingen aan land en brengt juist daar zijn jongen groot; loopt het water weer af, dan trekt ook hij zich terug en neemt de jongen mee; zijn ze nog heel klein dan zou hij ze in zijn bek meevoeren, wat door visschers beweerd, door de dierkundigen vooralsnog betwijfeld wordt. In elk geval is het zeker, dat hij met weinig water toe kan; ze zijn bij tien en een maand lang in een half volle regenton levend gehouden.

Ook voor aquaria is hij gezocht, maar alleen de kleintjes, want het is een geduchte roover; zijn kleuren zijn in den regel grauwgeel, een zwarte vlek met geel omrand bevindt zich op het bovendee van den staart; de vlek is bij de mannetjes iets scherper begrensd dan bij de wijfjes, maar het groote kleurverschil is alleen in den paartijd zichtbaar, dan is het mannetje een prachtig dier, het heeft dan bijna geheel die fel groen-blauwe kleur, die wel bleu-éclair wordt genoemd. Dan worden zijn bewegingen ongelooflijk woest en heftig. Het is buitendien een beweeglijk dier, altijd is de lange aalachtige rugvin in golvende beweging als een korenveld bij bollen wind, wat op de foto heel mooi te zien is. Niet te zien echter zijn op zijn neus de merk-

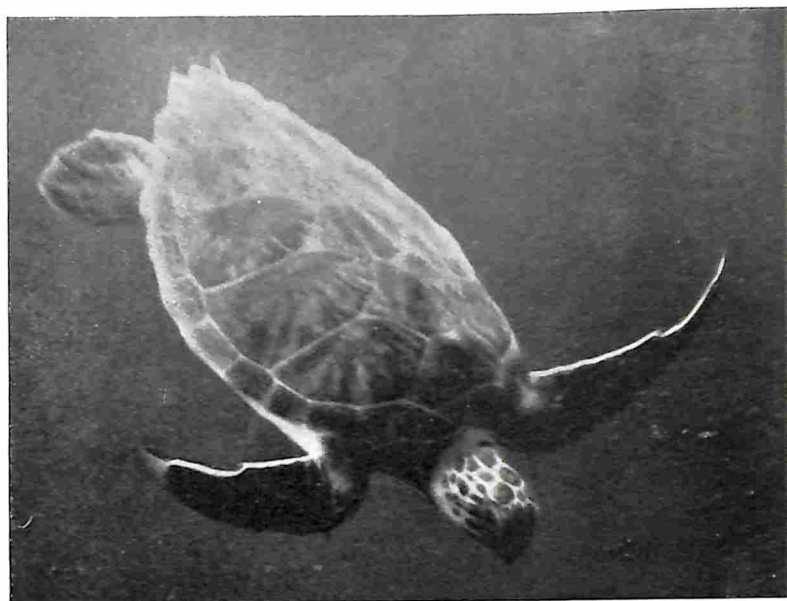

Foto Aug. F. W. Vogt.

ZEESCHILD PAD.

waardige spuitgaatjes met draadjes er in, daarvoor moet ge maar eens naar het Aquarium gaan.

Als toegift is hier een foto van een karetschildpad, de rechtmatige en oorspronkelijke bezitter van al „het echte schildpad” uit den handel en de industrie. Wie niet weet dat het dier onder water is gefotografeerd, zal zijn houding al zeer zonderling vinden. Maar nu blijkt meteen, dat, wie een waterschildpad op het land of in een ondiep bassin ziet, een heel verkeerden indruk van het dier krijgt.

Eerst in zijn element blijkt het, wat een goede ledematen die onmogelijke voorpooten zijn

Is dat niet een voor het water gebouwd dier? Zoo onbeholpen het zich op het land voortdoet, zoo behendig, sierlijk en vlug beweegt het zich zwemmend in het water, grijpt het zijn prooi, zwenkt en duikt het en slaat de zoo onmogelijk schijnende voorpooten uit; niet of het zwom, maar of het vloog door het water als een meeuw door de lucht, snel en zeker met forsche slagen. Daardoor juist is de karetschildpad niet vaak in het Aquarium te zien, het is altijd een min of meer gevaarlijke onderneming, met het oog op den glazen voorwand, er een ten toon te stellen in zijn element.

Wie het treft, en dat kan alleen des zomers, mag juichen; maar ook zonder deze buitenissigheid is het Amsterdamsch Aquarium in elk seizoen een bezienswaardigheid van den hoogsten en edelsten rang.

E. HEIMANS.

AQUARIUM.

Door water en door glas valt licht met breede stroken
Wijd wemelend uitéén tot vurig vonkgesproei
Op star en op poliep, rond rozen, vol in bloei,
Rond rozerood koraal de voelers uitgestoken.
Zeepaardjes dartlen aan en komen opgedoken
En zwemmen wagg'lend weg met wonderlijk geroei
Van elpenbeenen kop, of drijven als een boei,
Die door een storm in 't glas van 't anker werd gebroken.
Dan in dat schitterlicht spreidt roode menschehand
De breede palm wijd-uit, de dichte vingers open,
Laat donkre reuzenschauw opklimmen langs den rand
En over 't water heen. Daar weemlend rondgekropen,
Spreidt zij de voelers uit en laat dan aan den kant
Gestaag het donker voer in 't helder water loopen.

J. WINKLER PRINS.

JONG PLANTSOEN.

Rondom den zilverstam der fijne takken,
Wijd-uit zich spreidend, worden van den wagen
De jonge berken over 't veld gedragen
En aangestampt in 't pootgat met de hakken.
En alle twijgen, die bij 't poten knakken
En afwaarts nijgen door de voorjaarsvlagen,
Zijn door het snoeimes van den stam geslagen
En neergelegd op aangewezen vakken.
Nu kan de wind niet meer in koelen bloede
De kruinen schudden, kan niet meer bewijzen
De felle drukkracht van zijn voorjaarswoede,
Noch wegens weerstand 't jonge boompje prijzen;
Want saamgesnoerd door taaie wilgenroede
Zijn nu eendrachtig saam de jonge rijzen.

J. WINKLER PRINS.

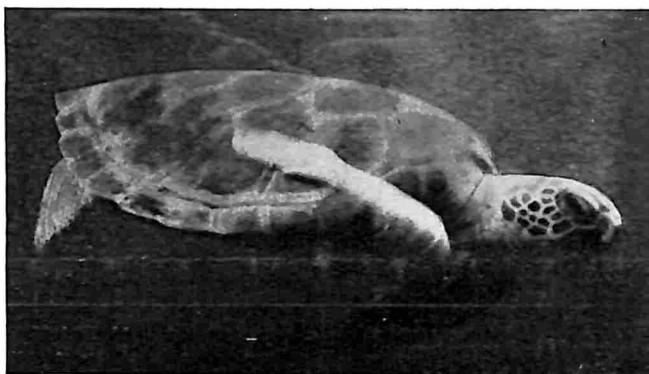

Foto Aug. F. W. Vogt. ZEESCHILD PAD.

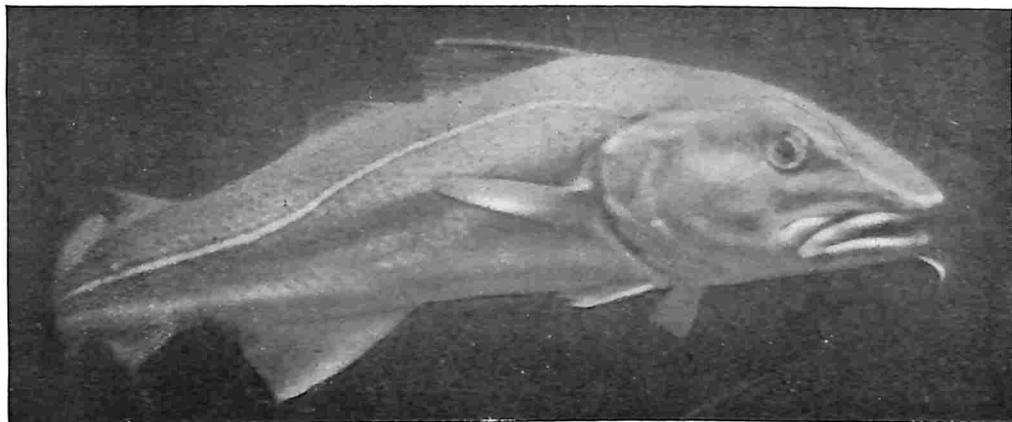

Foto Aug. F. W. Vogt.

KABELJAUW.